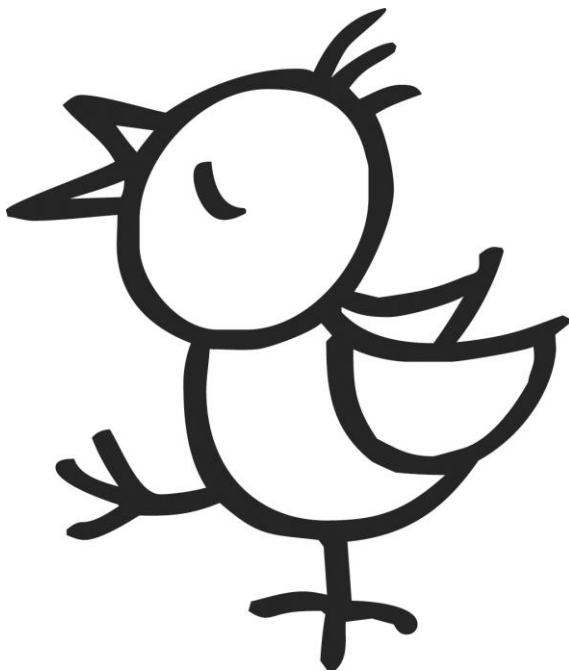

Pedagogisch werkplan

Peuterspeelzaal de Ballon

April 2024

Inhoud

1. Informatie over peuterspeelzaal De Ballon.....	2
2. Groepsomvang, leeftijdsopbouw en personeel	5
3. Kennismaking, wennen en mentorschap	5
4. Dagindeling.....	5
5. Vieren van feesten.....	7
6. Contacten met ouders.....	7
7. Zorg om kinderen	7
8. Samenwerking met andere instanties.....	8
9. Hoe worden medewerkers ondersteund bij hun werk	8

1. Informatie over peuterspeelzaal De Ballon

Het gebouw

De Ballon is gevestigd aan de rand van de wijk. De fijne grote buitenruimte sluit aan op de speelzaal en wordt gedeeld met de peutergroep van het kinderdagverblijf.

De buitenruimte is goed afgeschermd met hekken en bestaat uit 2 delen. In het eerste gedeelte, de ruimte waar de kinderen het meest spelen, staat een speelhuis met een glijbaan op rubber tegels.

We hebben een grote zandbak en nog plek genoeg om rondjes te fietsen. Deze buitenruimte is afgezet met gekleurde palen en een hek.

Dit hek geeft toegang tot het tweede plein. Op dit plein is ook ruimte om te fietsen en een heerlijk grasveld. Deze buitenruimte gebruiken de pedagogisch medewerkers vooral als het mooi weer is. De kinderen kunnen er lekker ballen, spelen op het gras en picknicken. Ook deze ruimte is goed en veilig afgezet met hoge hekken.

Aan de zijkant van het tweede plein staat een gezamenlijke schuur. Het buitenspeelgoed wordt gedeeld met het kinderdagverblijf. Er is voldoende en gevarieerd speelgoed.

De schuur staat vol met fietsjes, loopfietsen, steppen, ballen, zandbakspullen, waterbaan, stapstenen, stoepkrijt enz. enz.

De groepsruimte

De groepsruimte van de speelzaal is ruim en licht. Het is een uitdagende en inspirerende speel- en leefruimte, die aansluit bij en uitgaat van de belevingswereld en de behoeftes van de kinderen. De ruimte biedt mogelijkheden om alleen te spelen, met een kleine groep iets te doen of met de hele groep samen te zijn. De groepsruimte is zo ingericht dat kinderen zich veilig voelen in de groep. De pedagogisch medewerkers hangen materialen die bestemd zijn voor kinderen op kind hoogte op. Medewerkers laten zo aan kinderen zien dat ze hen serieus nemen.

Er zijn verschillende hoeken in de groep die tegemoet komen aan de behoeftes van de peuters. Zo is er onder meer een huishoek, een bouwhoek, een tekenhoek, een klim en klauterhoek, een winkelhoek, een leeshoek en een ontdekhoek. In onze ontdekhoek staan materialen en boeken, die betrekking hebben op het VVE-thema waar we op dat moment aan werken. De kinderen mogen ermee spelen en experimenteren en spelenderwijs vertrouwd raken met voorwerpen over het VVE thema op dat moment.

Het spelmateriaal voor de kinderen heeft een eigen plek en wordt op een overzichtelijke manier aangeboden, zodat de kinderen weten waar ze iets kunnen vinden. De vaste plek van spelmaterialen draagt bij aan het bieden van een vertrouwde en veilige omgeving. Zo leren de kinderen ook om zelfstandig te spelen. Het speelgoed wordt regelmatig schoongemaakt en gecontroleerd.

Peuterspeelzaal de Ballon heeft een ruime keus aan spelmaterialen, puzzels, spelletjes, boeken, ontwikkelingsmaterialen, knutselspullen, muziek, enz. Deze materialen zijn geschikt voor kinderen van verschillende leeftijden en ontwikkelingsniveaus. Door het aanbod blijft het daardoor voor alle leeftijden spannend, stimulerend en uitdagend.

Door bij de inloop en het vrije spel steeds iets anders op de tafel te presenteren, maken de kinderen kennis met de verschillende spelmaterialen.

De groepsruimte is uiterst veilig voor de kinderen. Hij wordt bijvoorbeeld verwarmd middels vloerverwarming waardoor er geen last is van hete radiatoren. De deuren hebben beschermstrippen voor de vingers, de deurknoppen zijn hoog geplaatst en de keukenkastjes hebben sloten. De voordeur sluiten we altijd af zodat niemand zomaar binnenkomt.

In de binnenruimte is een aparte toiletruimte met een raam voor de kinderen, er zijn 2 lage toiletjes en een wastafel op kind hoogte.

Welkom

Het is belangrijk dat kinderen zich veilig voelen in de groep. Een kind dat zich veilig voelt kan spelen, leren en zich ontwikkelen. Kinderen voelen zich veilig wanneer ze zich gezien en gehoord weten en zich welkom voelen. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ze oog hebben voor ieder kind. De pedagogisch medewerkers luisteren en nemen tijd voor een gesprek. Er is volle aandacht voor de kinderen.

Bij het brengen van de kinderen nemen de pedagogisch medewerkers de tijd om ieder kind en zijn ouder welkom te heten. Zo laten zij de ouders weten en voelen dat ze welkom zijn. Door bij het binnenkomen niet alleen de peuter, maar ook de ouders te begroeten en een praatje te maken. Een van de medewerkers staat bij de deur en ontvangt de kinderen met hun ouders, de andere pedagogisch medewerker houdt feeling bij het opstarten/afscheid nemen van de peuters en de ouders. Zo houden zij ook tijdens het brengen het overzicht op de speelzaal en kunnen ook de deur goed in de gaten houden.

De medewerkers hebben een open houding naar de ouders toe. Ze laten weten dat de ouders altijd bij hen terecht kunnen met vragen, informatie over hun kind en/of opmerkingen. Een goede relatie met de ouders vinden zij belangrijk. De ouder moet vertrouwen hebben in de pedagogisch medewerker en de speelzaal. Ze moeten met een gerust hart hun kind bij de peuterspeelzaal achterlaten. Dit heeft ook een goede weerslag op het welbevinden van de peuter.

Aanbod activiteiten en materialen

De pedagogisch medewerkers volgen de individuele ontwikkeling van de kinderen en de sfeer van de groep. Zij sluiten hierop aan met een passend spelaanbod, gericht op het kind als individu en op de hele groep kinderen. Zo helpen zij de kinderen om steeds een stapje verder te groeien in hun ontwikkeling. Uitgaande van de behoefte van kinderen en het tempo van de ontwikkeling van de kinderen.

Het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen gebeurt door het aanbieden van spelmateriaal, aanbieden van activiteiten, het spelen met kinderen en interactie met de kinderen.

Op peuterspeelzaal De Ballon wordt gewerkt met de vve methode Piramide. Dit betekent dat de pedagogisch medewerkers gericht werken aan het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen op de volgende gebieden: taal, sociaal-emotioneel, rekenen en motoriek. Dit wordt gedaan door middel van spel en aan de hand van thema's die dichtbij de leefwereld van het kind staan. We sluiten aan bij de individuele ontwikkeling van de kinderen. Kinderen die extra stimulans of extra uitdaging nodig hebben, krijgen deze van de pedagogisch medewerkers aangeboden. We geven de ouders informatie over het thema door een thema brief dat wordt verstuurd naar de ouders en wordt opgehangen in het halletje.

De peuterspeelzaal biedt peuters een uitdagende omgeving, waarin voor de kinderen steeds weer iets nieuws te ontdekken en te ervaren is. Door het spelmateriaal wisselend aan te bieden, gerelateerd aan het thema, worden de kinderen steeds opnieuw gestimuleerd om te ontdekken en zich te ontwikkelen.

Bijvoorbeeld bij het thema "hier woon ik" halen we o.a. het poppenhuis naar voren, de bouwblokken, hamertje tik, de timmerblokken, sorteerspelletjes over wat we waar in huis vinden, puzzels en boekjes over huizen enz.

Het speelgoed is altijd wel aanwezig in de speelzaal, maar tijdens een thema krijgt het een prominente plek, wat extra uitnodigt om mee te spelen.

De peuterspeelzaal biedt een gevarieerd aanbod aan activiteiten en spelmaterialen, zodat de kinderen kunnen ontdekken wat ze leuk vinden om te doen en waar ze goed in zijn.

Ook wordt er vaak open spelmateriaal aangeboden. Open spelmateriaal biedt een kind uitdaging en verschillende mogelijkheden tot spel. Voorbeelden van open spelmateriaal zijn blokken, klei en natuurlijke materialen.

Goede interactie tussen medewerkers en kinderen is van belang voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en de taalontwikkeling van de kinderen.

De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de belangrijke rol die zij hebben bij de taalontwikkeling van de kinderen en zij weten ook hoe zij de taalontwikkeling van kinderen kunnen stimuleren.

Er wordt bij de Ballon veel gezongen, voorgelezen en de pedagogisch medewerkers leggen uit, benoemen, stellen open vragen en luisteren.

De kinderen krijgen de gelegenheid om op hun niveau hun verhaal te vertellen. In de kring praten ze met elkaar over wat ze gedaan hebben, stellen de pedagogisch medewerkers prikkelende vragen over het thema of over het boek wat ze hebben voorgelezen. Maar bijvoorbeeld ook over de vakantie: Waar was je? Hoe was het daar? Wat heb je gedaan? De kinderen leren zo naar elkaar te luisteren en oog en oor voor elkaar te hebben.

Er worden ook veel liedjes met handgebaren gezongen zoals: "Hoofd, schouders, knie en teen", "In de maneschijn" en "Dit zijn mijn wangetjes". Maar ook liedjes met begrippen als klein, groot, dik, dun, recht, krom e.d., komen aan de orde. Waarbij de liedjes soms heel hard en daarna heel zacht worden gezongen, waardoor de kinderen hun stemmetjes leren beheersen. Ook doen de pedagogisch medewerkers eenvoudige luisterspelletjes met ze, bijvoorbeeld het raden van geluiden. Buiten dat het kringgebeuren altijd heel gezellig is, wordt er dus actief gewerkt aan de spraak en taalontwikkeling van de kinderen.

Omgaan met elkaar

Op de peuterspeelzaal zijn kinderen soms samen met hele groep, maar op andere momenten spelen ze met kleine groepjes of alleen. De groepsruimtes zijn zo ingericht dat er voor kinderen ruimte is om alleen of met z'n tweeën te zijn, met een klein groepje kinderen te spelen of met de hele groep iets te doen. Voor kinderen die even alleen en rustig willen spelen, kan dit in het huisje en op de grote bank.

Kinderen leren in de groep hoe ze met elkaar om moeten gaan. De kinderen leren om samen te spelen, samen speelgoed en aandacht te delen en te wachten op elkaar. Kinderen leren in de groep ook hoe ze conflicten kunnen oplossen. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen bij het opbouwen van relaties met andere kinderen. Zo leren de kinderen bijvoorbeeld hoe ze iets aan een ander kind kunnen vragen. De medewerkers hebben een voorbeeldfunctie voor de kinderen, oftewel ze laten zien hoe ze op een goede manier met elkaar om kunnen gaan. Ze zorgen voor een groepssituatie die de positieve interactie tussen kinderen bevordert.

Er wordt regelmatig gewerkt met kleine groepjes kinderen, zodat er ruimte is voor interactie met alle kinderen.

Normen en waarden

De pedagogisch medewerkers leren de kinderen om respectvol met elkaar om te gaan, maar ook met het materiaal en met de wereld om hen heen. De waarden en de normen die zij de kinderen willen meegeven zijn:

- respect hebben voor elkaar;
- we delen met elkaar en pakken niet zomaar iets af;
- elkaar geen pijn doen;
- netjes zijn op de spullen en het speelgoed en helpen met opruimen;
- luisteren naar elkaar, vriendelijk zijn naar elkaar;
- houden aan de afspraakjes en de regels die we in de peuterspeelzaal hebben;
- eerlijkheid.

2. Groepsomvang, leeftijdsopbouw en personeel

De peuterspeelzaal is bedoeld voor kinderen van 2 – 4 jaar. De groep bestaat maximaal uit 16 peuters en is vijf ochtenden per week geopend van 8.30 uur tot 12.30 uur. De Ballon is een vve speelzaal. Op de peuterspeelzaal wordt gewerkt met 2 gediplomeerde pedagogisch medewerkers. Op de groepen wordt gewerkt volgens het vier-ogen principe. De uitwerking van het vier-ogen principe wordt omschreven in het veiligheids- en gezondheidsbeleid.

3. Kennismaking, wennen en mentorschap

De eerste kennismaking met de ouders is meestal telefonisch met de melding dat er een plekje op de speelzaal is voor hun kind. We nodigen de ouder dan uit om samen met hun kind even langs te komen, zodat we het een en ander kunnen vertellen, wederzijdse vragen kunnen beantwoorden, afspraken kunnen maken over de eerste dag. We vragen aan de ouder om ook het kind mee te nemen dan kan het kind ook al een beetje rondkijken. Dit is altijd in de week voor de echte start. Tijdens dit bezoek krijgen de medewerkers ook een beetje een idee hoe het kind is, kunnen ze dingen verder uitleggen en kan de ouder vragen stellen. We maken dan ook afspraken over het verdere wennen.

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. De mentor is voor ouders het aanspreekpunt en bespreekt de ontwikkeling van het kind met de ouders tijdens de periodieke oudergesprekken.

Als het kind officieel start is het wel de bedoeling dat de ouder weggaat en op een duidelijke manier afscheid neemt. Na het vertrek van de ouder houden de pedagogisch medewerkers de peuter goed in de gaten, geven extra aandacht en letten goed op dat de peuter zich prettig en veilig voelt. Ze laten merken dat ze er zijn voor het kind. We vragen of de ouder na een uurtje belt om te vragen hoe het gaat. Afhankelijk van hoe het gaat, komt de ouder het kind halen of blijft het nog iets langer. Belangrijk vinden we dat er de tijd genomen wordt om te wennen en het kind de gelegenheid krijgt om zich prettig te voelen op de speelzaal. Elk kind is anders, dus elk gewenningsproces loopt anders. De pedagogisch medewerkers laten de ouder weten dat hij/zij altijd mag bellen om te vragen hoe het gaat, ook eventueel eerder dan het afgesproken uurtje. En spreken af dat als het echt niet gaat, het kind door de ouder opgehaald kan worden. Natuurlijk proberen de pedagogisch medewerkers eerst te troosten en af te leiden, maar als het verdriet echt te groot is, bellen ze. Een afspraak is ook dat de ouder van het nieuwe kind als eerste hem/haar op komt halen. Dit is belangrijk voor het vertrouwen van het kind in de ouder.

4. Dagindeling

We bieden de kinderen veiligheid en geborgenheid door een vaste dagindeling. De kinderen kunnen zien aan de plaatjes op de dagritme kaarten wat we gaan doen. De indeling is als volgt:

8.30 – 8.45	uur	Binnenkomst welkom ouders en kinderen
8.45 – 9.15	uur	Vrij spel
9.15 – 9.30	uur	Wij gaan met elkaar in de kring
9.30 – 10.15	uur	Vrij spelen of buitenspelen
10.15 – 10.30	uur	Samen opruimen aansluitend eventueel plassen en handen wassen.
10.30 – 11.00	uur	Aanbod georganiseerde activiteiten (knutselen, muziek, begeleiding spel met een kleine groep) en/of buitenspelen
11.00 – 11.30	uur	Fruit eten en water drinken
11.30 – 12.00	uur	Aanbod georganiseerde activiteiten (knutselen, muziek, begeleiding spel met een kleine groep)

12.00 – 12.30 uur

We sluiten af in de kring. De kinderen spelen eventueel nog even buiten en worden weer opgehaald

De werkwijze in de praktijk:

Voordat de kinderen komen leggen de pedagogisch medewerkers op de tafels spullen klaar: puzzels (makkelijke en iets moeilijkeren) of kleine spelletjes (bijvoorbeeld een sorteerspelletje, volgordespelletje o.i.d.).

Ook leggen ze op een aparte hoek van de tafel wisselend Nopper, Duplo, klei, timmerblokken of andere spelmaterialen. Dit is vaak afhankelijk van het thema waar de groep mee bezig is.

Als de kinderen binnenkomen, mogen ze vrij spelen of kunnen ze samen met hun ouder even een puzzeltje maken, spelletje doen, kleien of bouwen.

De puzzeltafel is een vast patroon en voor veel kinderen een veilige plek en houvast om vanuit te starten. Met het wisselen van de spelmaterialen willen we de kinderen kennis laten maken met de spullen die we in de speelzaal hebben, en stimuleren om daarmee te spelen. Naarmate de kinderen langer op de speelzaal zijn, weten ze wat we allemaal hebben en maken ze zelf een plannetje met wat ze gaan spelen.

Nadat alle ouders weg zijn is er vrij spel tot 9.15 uur. Dan onderbreken we even het vrij spel. De kinderen gaan in de kring en starten met het liedje “goedemorgen allemaal”. We heten de kinderen welkom en een pedagogisch medewerker noemt de namen: “Is ..... er vandaag?”

Dit doen ze omdat het alvast een beetje oefenen is voor op de basisschool. En zo leren de kinderen elkaar bij naam kennen en belangstelling voor elkaar te hebben. De oudere peuters betrekken ze al met het tellen van de kinderen, waardoor de kinderen spelenderwijs al in aanraking komen met “rekenen”(ontluikende gecijferdheid).

Daarna kunnen de kinderen weer vrij spelen. Daarnaast bieden de pedagogisch medewerkers een georganiseerde activiteit aan: plakken, verven, kleien, o.i.d. Dit doen ze in kleine groepjes van maximaal 6 kinderen, omdat ze de kinderen dan beter kunnen begeleiden, aanmoedigen en stimuleren. Het is heel gezellig en vaak worden de kinderen die in de grote kring wat voorzichtiger zijn in een klein groepje vrijer en zitten al knutselend lekker te kletsen.

De andere kinderen spelen vrij. Er is ook ruimte om individueel of met twee of drie kinderen een spelletje of puzzel te doen. Indien nodig worden de kinderen extra begeleid bij hun spel.

Na het vrije spel en de georganiseerde activiteit gaan de pedagogisch medewerkers samen met de kinderen opruimen. Rommel maken mag, maar opruimen moet ook. Dit doen de kinderen onder begeleiding van het liedje “we gaan opruimen”. Samen is het sneller gedaan en het geeft de kinderen saamhorigheidsgevoel, zelfvertrouwen en een stukje zelfstandigheid. Als het klaar is gaan de kinderen hun jas pakken en buiten spelen. Kinderen die bezig zijn om zindelijk te worden of als zijn kunnen naar de wc. Buiten kunnen de kinderen fietsen, hollen, glijden, voetballen of in de zandbak. De kinderen kunnen hun energie kwijt en oefenen gelijktijdig hun grove motoriek.

Als het slecht weer is gaan we binnen bewegingsspelletjes doen: lopen als een beer of springen als een kikker, dansen op K3 of gymmen.

Aansluitend komen de kinderen bij de kraan handen wassen en gaan we met schone handen aan tafel zitten om daarna lekker fruit te eten en water te drinken.

Na het fruit is er weer tijd voor vrij spel gecombineerd met georganiseerde activiteiten. Aan het eind van de ochtend wordt in de kring gezamenlijk de ochtend afgesloten. Er wordt nog even teruggekomen op het thema en een boekje voorgelezen. Tenslotte gaan de kinderen als het kan nog even buiten spelen tot hun ouders er zijn. Of er wordt een extra spelletje gedaan in de kring.

5. Vieren van feesten

Het is mogelijk voor een kind om zijn/haar verjaardag te vieren op de peuterspeelzaal. De verjaardag wordt gevierd in de kring met slingers en muziekinstrumentjes. De jarige mag op de verjaardagstoel zitten, met zijn alle kinderen gaan we voor de jarige zingen. Het feestje is om 11.30 uur en de traktatie geven we mee naar huis. De ouder is van harte welkom om het verjaardagfeestje mee te vieren. Daarvoor kunnen ze met de pedagogisch medewerker een afspraak maken.

Ook de traditionele feesten, zoals Sinterklaas en Kerst, vieren we op de speelzaal.

Ook sluiten we altijd het schooljaar af door in de laatste week leuke activiteiten te bedenken en eten we elke keer iets lekkers.

6. Contacten met ouders

Een goed contact met ouders is belangrijk. Voor het gevoel van veiligheid van de kinderen is het belangrijk. Kinderen weten dat hun ouders en de pedagogisch medewerkers elkaar vertrouwen. De pedagogisch medewerkers laten aan de kinderen zien dat ze hun ouders respecteren en welkom heten in de groep.

Bij het halen van de kinderen informeren de medewerkers de ouders over hoe het met hun kind is gegaan die dag en wat hun kind heeft gedaan die dag. Ouders worden allereerst geïnformeerd over de dingen die goed zijn gegaan, maar vervolgens ook over de dingen die niet goed zijn gegaan. Ouders weten dat het de bedoeling is dat ze de medewerkers informeren over bijzonderheden rondom hun kind.

Wij willen heel graag dat als het kind door iemand anders wordt opgehaald, dat vooraf wordt doorgegeven. Zonder melding geven de pedagogisch medewerkers de kinderen niet mee aan een voor ons onbekend gezicht.

Wanneer een kind rond de drie jaar is krijgt de ouder een uitnodiging voor een voortgangsgesprek. Met de ouders van kinderen met een indicatie voor VVE of zorg wordt een extra gesprek gepland, meestal wanneer een kind ongeveer 3,5 jaar is. Wanneer een kind bijna vier jaar is, nodigen de pedagogisch medewerkers de ouders nogmaals uit voor een eindgesprek. Dan bespreken ze ook de overdracht aan de basisschool. Natuurlijk kunnen ouders altijd, als ze dat willen, een extra gesprek met de medewerkers aanvragen.

We informeren de ouders over activiteiten middels het prikbord boven de kinderkapstok en zij krijgen uitgebreider nieuws via een nieuwsbrief.

7. Zorg om kinderen

Binnen de peuterspeelzaal worden kinderen met een ontwikkelingsvraag vroegtijdig gesignaleerd. De pedagogisch coach maakt samen met de pedagogisch medewerkers en eventueel de teamleider een stappenplan. Daarin wordt beschreven hoe het kind en zijn ouders worden ondersteund bij het begeleiden van de kinderen in de ontwikkeling en het zorgvuldig overdragen van het kind naar de basisschool. In het stappenplan wordt omschreven welke route er gevolgd gaat worden, hoe de taken verdeeld gaan worden en wordt een tijdsplan afgesproken. De ouders worden bij alle stappen van het proces betrokken.

De teamleider en de pedagogisch coach heeft contacten met instanties zoals het CJG. De Alert4you coach kan medewerkers op verzoek ondersteunen bij het begeleiden van een kind.

De pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van de 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'.

8. Samenwerking met andere instanties

De pedagogisch medewerkers werken samen met de logopedisten van 1801. Twee keer per jaar komt er een logopediste op de speelzaal. Op aanvraag van de ouders of de medewerker observeert zij de kinderen waar vragen over zijn en verwijst eventueel door.

Ook werken we bij de peuterspeelzaal samen met de medewerkers van JES Rijnland en de verschillende basisscholen waar de kinderen vanaf hun vierde verjaardag naar uitstromen. We zorgen voor een goede overdracht. Daarnaast werken wij samen met de bibliotheek. We lenen regelmatig boeken, voorleeskoffers en Ziezo-projecten. Dit komt de algehele ontwikkeling van kinderen ten goede en is het belangrijk om zo nodig extra ondersteuning te kunnen krijgen en kinderen mogelijk een eventuele achterstand kunnen inhalen voordat zij naar basisschool gaan.

9. Hoe worden medewerkers ondersteund bij hun werk

Medewerkers worden in hun werk ondersteund en aangestuurd door de teamleider. Ze hebben regelmatig overleg waarin de inhoud van het werk, de onderlinge samenwerking en de kinderen besproken worden. Het pedagogisch beleidsplan en het werkplan zijn het uitgangspunt bij het aanbieden van kwalitatief goed peuterspeelzaal werk.

De medewerkers worden ondersteund en gecoacht bij hun werk door de pedagogisch coach en de zorgcoach en gestimuleerd in hun ontwikkeling als beroepskracht door deelname aan (na)scholingen en trainingen.